

FORBRUGERRÅDET

Forbrugerstyrelsen
Att. Tina Madsen
tma@fs.dk

30. oktober 2009

Anette Høyrup
Dok. 87514/ps

Forbrugerklager

Forbrugerrådet har modtaget det reviderede udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbrugerklager.

Vi konstaterer med tilfredshed, at udkastet i hovedsagen imødekommer vores bemærkninger til det første udkast, og vi kan derfor nu støtte forslaget i dets helhed. Dels fordi dækningsomfanget af forbrugerens udgifter er blevet væsentligt forbedret, og dels fordi de ressourcemæssige omkostninger for staten især begrænses ved ensretningen med retsplejeloven.

Dog ligger det os fortsat meget på sinde, at en vunden nævnsag, som en erhvervsdrivende ikke ønsker at efterleve, automatisk indbringes for retten, forstået på den måde, at Forbrugerstyrelsen tager kontakt til de forbrugere, som har fået medhold i en ankenævnsafgørelse, men hvor virksomheden har meddelt, at de ikke vil efterleve den. Som forslaget er formuleret nu, er det op til forbrugeren at indsende en ansøgning til Forbrugerstyrelsen, hvorefter de vejleder om muligheden for dækning af omkostninger. Det burde være muligt at etablere et system, hvor Forbrugerstyrelsen får besked fra Forbrugerklagenævnet og de private nævn, hver gang en sag ikke efterleves og derpå automatisk kontakter forbrugeren med henblik på indbringelse for retten.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsø
Afdelingschef

Anette Høyrup
Jurist

Fiolstræde 17
Postboks 2188
DK-1017 København K

Tlf. (+45) 7741 7741
Fax (+45) 7741 7742
Mail fbr@fbr.dk
Web www.fbr.dk

Forbrugerstyrelsen
Att.: Specialkonsulent. cand. jur. Tina Madsen
Amagerfælledvej 56
2300 København S

16. oktober 2009

Bemærkninger til nyt udkast til ændring af lov om forbrugerklager - omkostningsdækning

Dansk Erhverv står sammen, jf. vores oprindelige høringssvar i sagen, bag en styrkelse af forbrugernes muligheder for at få opfyldt de krav, de har fået en afgørelse for ved Forbrugerklagenævnet eller private godkendte ankenævn. Loven sikrer således at skatteborgernes penge eller midler fra erhvervsorganisationer, som står bag private klagenævn, er spildt, fordi de dømte erhvervsdrivende i det praktiske liv ellers ansvarsfrit og uden økonomiske konsekvenser kan vælge at se stort på disse afgørelser.

Med det ændrede forslag imødekommer Forbrugerstyrelsen på nogle punkter vores og Forbrugerrådets fælles kritik af forslaget. Vigtigst heraf er, at det nu foreslås at også inddrivelsesomkostninger skal omfattes af forbrugerens omkostningsdækning. Uden denne omkostningsdækning, ville forslaget kun indebære et yderligere spild af skatteborgernes penge til en domstolsbehandling, som erhvervsdrivende, der kender de dårlige betaleres strategier, ville vide at undgå konsekvenser af.

Det er positivt, at forslaget nu stiller forbrugerne i en position, hvor omkostninger til tvangsinddrivelse hos den gruppe af negativt indstillede virksomheder, som er repræsenteret på Firmatjek, ikke længere er forbrugerens risiko.

Forslaget udvides nu, så også forbrugerens eventuelle omkostninger udover retshjælpsdækning skal omfattes af forslaget. Det vil her være rimeligt, at det i forslaget omtales, at retshjælpsdæk-

ningens maksimum – efter hvad Dansk Erhverv har fået oplyst hos Forsikringsoplysningen – typisk er mellem 75.000 og 125.000 kr.

Overordnet mangler forslaget stadig en forklaring på, hvorfor forbrugere, jf. pkt. om lovforslagets formål, af økonomiske grunde afholder sig fra at føre en retssag.

Forklaringen kræver en beskrivelse af problematikken omkring forholdet mellem parternes advokatombkostninger i mindre sager og størrelsen af tilkendte sagsombkostninger til den vindende part. Lovforslagets begrundelse er tæt knyttet til denne problemstilling. Selvom det i sagens natur ikke er denne lov, der skal løse en generel problemstilling om ombkostninger i retsplejeloven, kan man ikke komme uden om denne, for det første bare for at forklare, hvorfor loven også er nødvendig i sager, hvor Forbrugerklagenævnets afgørelse stadfæstes og forbrugeren således får ret.

Risikoen for at tabe en retssag er en økonomisk risiko, som i størrelse kan opgøres som summen af de ombkostninger man skal afholde for at føre sagen, f.eks. retsafgift, advokatombkostninger, syn og skøn mv. med tillæg af de ombkostninger modparten kan få tilkendt, hvis denne vinder sagen. Da ombkostninger ved at føre en retssag i høj grad er afhængig af advokaternes tidsforbrug og i mindre grad af sagsgenstanden, dvs. værdien af stridens genstand. Derfor bliver sagsombkostninger ved tvister om mindre værdier ofte meget høje i forhold til sagsgenstanden.

Hvis ombkostninger er meget høje vil det være økonomisk uklogt at føre sagen, hvis risikoen for at tabe den er for høj. Denne risiko kaldes procesrisikoen.

Når man bedømmer denne procesrisiko i sager om mindre værdier, skal det med i billedet, at den vindende part ikke får tilkendt ombkostninger af den tabende part, der kan dække hans egne ombkostninger. Ved sager om nogle få tusinde kroner, vil det ofte være forudsigeligt, at vindende part vil lide et økonomisk tab, selv om han får ret af domstolen. Det er tilfældet, når det tilkendte beløb, lig med stridens genstand, ikke kan dække gabet mellem egne ombkostninger og de ombkostninger, parten får tilkendt fordi han vandt sagen.

Forslaget er positivt og nødvendigt, fordi det netop er med udgangspunkt i en sådan kalkulation mange forbrugere fornuftigt afholder sig fra at følge op på en afgørelse fra et klagenævn. Med en lov om ombkostningsdækning har forbrugerne ikke længere denne hæmsko.

Forslaget er negativt, fordi det flytter samme problem over på den erhvervsdrivende, som på forhånd bliver nødt til at opgive sager, der selv som vundne vil ende med et økonomisk tab. Med andre ord stiller loven den erhvervsdrivende således, at sagen slet ikke kan vindes økonomisk set. Konsekvensen bliver, at der reelt ikke vil være mulighed for erhvervsdrivende for at få prøvet disse sager ved domstolene. Det strider mod grundlæggende principper om ret til prøvelse i to instanser. Den økonomiske ulighed loven etablerer mellem parterne strider også mod principperne om lighed for loven.

Da en betydelig del af klagenævnenes sager netop handler om tvister om mindre beløb, er problemet væsentligt i sit omfang. Selvom Forbrugerklagenævnets afgørelser gennemgående er af høj kvalitet, kan dette ikke begrunde, at parterne stilles så ulige i de konkrete sager.

Det forekommer ikke antageligt, at statskassen med forslaget kan støtte omkostningsbeløb på over 125.000 kr. til den ene part i sagen, medens statskassen samtidig skal være uden et tilsvarende ansvar i tilfælde, hvor domstolene når frem til at klagenævnet tog fejl – værste fald med den konsekvens, at den erhvervsdrivende står tilbage med et tab.

Til sidst vil vi minde om, at Forbrugerrådet er enig i omkostningsdækning for erhvervsdrivende skal ske i tilfælde, hvor den erhvervsdrivende vinder sagen fuldt ud ved domstolene.

Med venlig hilsen

Lars Quistgaard Bay
Chefkonsulent, advokat

Forbrugerstyrelsen
Amagerfælledvej 56
2300 København S

H.C. Andersens Boulevard 45
1553 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

21. oktober 2009

Vedr.: Fornytt høring over nyt udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbrugerklager (Dækning af udgifter i forbindelse med sagsanlæg ved domstolene). Forbrugerstyrelsens j.nr.

1. Danske Advokater afgav den 19. august 2009 et høringssvar vedrørende et udkast af 17. juli 2009 til lov om ændring af lov om forbrugerklager (Dækning af udgifter i forbindelse med sagsanlæg ved domstolene).

Danske Advokater har efterfølgende sammen med Advokatsamfundet drøftet dette lovudkast og de afgivne høringssvar på et møde med repræsentanter fra Forbrugerstyrelsen og økonomi- og Erhvervsministeriets departement.

Ved e-mail af 13. oktober 2009 har Forbrugerstyrelsen – navnlig i lyset af drøftelser med Danske Advokater, Advokatsamfundet, Dansk Erhverv og Forbrugerrådet - sendt et nyt udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbrugerklager (Dækning af udgifter i forbindelse med sagsanlæg ved domstolene) med anmodning om eventuelle bemærkninger til det reviderede lovudkast senest den 16. oktober 2009.

Det fremgår, at det er tanken, at lovforslaget skal fremsættes den 28. oktober 2009 med henblik på ikrafttræden den 1. januar 2010.

2. Danske Advokater skal indledningsvis henvise til det høringssvar, som brancheforeningen afgav den 19. august 2009, og de overvejelser og holdninger fra Danske Advokaters side, der kom frem på det ovenfor nævnte m de.

Danske Advokater skal i den forbindelse særligt fremhæve de overvejelser af mere generel og principiel karakter, som er nævnt i høringssvaret navnlig under pkt. 3.1.

Danske Advokater har i øvrigt noteret sig, at det af de almindelige bemærkninger til lovudkastet (pkt. 6) nu fremgår, at det skønnede antal sager årligt er 30-40 sager.

Med hensyn til den nu foreslåede ordning skal Danske Advokater bemærke, at man kan tilslutte sig, at det retten, der træffer afgørelse om sagsomkostninger og omkostningsdækning, herunder advokatens salær. Det fremgår således af de specielle bemærkninger til den foreslåede bestemmelse i § 4 e bl.a., at advokaten vil få et salær, der svarer til det, han ville have fået, hvis der var meddelet fri proces efter retsplejelovens regler.

Danske Advokater indgår gerne en i nærmere drøftelse af de mere tekniske aspekter og problemstillinger i lovforslagets bestemmelser med tilhørende bemærkninger.

Danske Advokater går i øvrigt ud fra, at man bliver inddraget i forbindelse med udarbejdelsen af de administrative forskrifter, der er forudsat i den foreslåede bestemmelse i § 4 h i lov om forbrugerklager.

Med venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsøe
vicedirektør/retschef
hhk@danskeadvokater.dk

Advokatrådet

Forbrugerstyrelsen
Amagerfælledvej 56
2300 København S

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 22. oktober 2009
J.NR.: 04-014302-09-0936
REF.: sss-sss

Supplerende høring over lov om ændring af lov om forbrugerklager (dækning af udgifter i forbindelse med sagsanlæg ved domstolene)

Ved e-mail af 13. oktober 2009 har Forbrugerstyrelsen fremsendt revideret lovudkast og anmodet om Advokatrådets eventuelle bemærkninger til det reviderede lovforslag.

Advokatrådet har bemærkninger til det reviderede lovudkast og som aftalt telefonisk g.d. fremsendes hermed supplerende bemærkninger:

Advokatrådet er optaget af, at lovforslaget ikke medfører risiko for, at personer, der ville kunne få fri proces, stilles ringere som følge af, at de med lovforslaget ikke længere kan opnå fri proces. Jeg har forstået, at det er en forudsætning, at en sådan situation ikke vil kunne opstå, og at der derfor aldrig meddeles afslag efter lovforslaget, hvis der ville være blevet meddelt fri proces. Dette bør fremhæves.

Advokatrådet er dernæst bekymret for bestemmelsen i § 4 f, navnlig stk. 2. Bestemmelsen forudsætter, at domstolene altid skal træffe afgørelse om, hvilket honorar, den advokat, der er antaget af forbrugeren, og som Forbrugerstyrelsen afholder udgifterne til, skal tildeles. Dette er problematisk, da det følger af retsplejelovens § 126 jf. § 145, at det er advokaten selv, der fastsætter sit honorar, og at det er Advokatnævnet, der er rette instans for salærklager. Med forslaget overlades kompetencen til domstolene. Advokatrådet har noteret sig, at der forventes omkring 40 sager årligt efter lovforslaget, hvoraf formentlig kun et forsvindende lille antal sager vil være sager, hvor forsikringsmaksimum er overskredet, og der derfor opstår en situation som i § 4 f, stk. 2. Advokatrådet finder derfor ikke grundlag for at fragå retsplejelovens almindelige ordning, og skal derfor foreslå, at advokaten i disse sager sender sin salærafregning til Forbrugerstyrelsen, som hvis man finder regningen urimelig, kan indbringe sagen for Advokatnævnet. Dette svarer til den ordning, der gælder ved omkostningsdækning i skattesager.

Advokatrådet

Advokatrådet skal yderligere bemærke, at det på ansøgningstidspunktet ikke er muligt at vide, om forsikringsmaksimum overskrides, da omkostningerne vil være ukendte, bero på om sagen vindes eller tabes, og forsikringsselskaberne nægter at udbetale a conto salær eller forholde sig til advokatens honorar, før sagen er afsluttet. Jeg har forstået det sådan, at man derfor i alle retshjælpsforsikringssager, der omfattes af loven, skal søge styrelsen om dækningstilsagn ved sagens begyndelse, uanset om det er nærliggende, at maksimum overskrides eller ej. Dette vil føre til et betydeligt antal ansøgninger, som der reelt ikke er behov for.

Spørgsmålet om, hvornår dækningsmaksimum er nået må desuden afklares nærmere i lovforslaget. Forsikringen dækker alle udgifterne ved sagen, herunder retsafgift, syn og skøn, sagsomkostninger til modparten, advokathonorar osv. Det fremgår imidlertid ikke af betingelserne, hvilke omkostninger, der dækkes først. Dette er imidlertid helt centralt. Hvis advokatens honorar dækkes sidst, vil § 4f, stk. 2 komme i spil oftere, end hvis det dækkes først. Denne problemstilling er for så vidt ikke kun relevant i de sager, der vil blive omfattet af lovforslaget, men det er efter Advokatrådets opfattelse påkrævet, at problemet løses entydigt, da det har betydning for, hvem advokaten skal rette sit salærkrav imod, og da det har betydning for, hvilket honorar advokaten er berettiget til. Hvis advokatens honorar dækkes sidst, og forsikringsdækningen er ophørt, er advokaten ikke bundet af betingelsen i standardvilkårenes § 11, stk. 5, og er dermed berettiget til et honorar beregnet efter retsplejelovens § 126, som er væsentlig højere.

Det er derfor af en række grunde nødvendigt, at dækningsrækkefølgen afklares, hvorfor Advokatrådet tilbyder at deltage i udarbejdelsen de bekendtgørelser, der ifølge forslaget § 4 h kan udstedes af Økonomi- og Erhvervsministeren vedrørende indholdet af en ansøgning om dækning efter §§ 4 e-4 g.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen